

บทที่ 6

บทสรุป

6.1 สรุป อภิปราย และเสนอแนะ

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่าความล้มเหลวของการแก้ไขปัญหาราจรมีส่วนสัมพันธ์กับทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยมของประชาชน ดังจะเห็นได้จากพฤติกรรมการไม่ยอมรับต่อมาตรการแก้ไขปัญหาราจรของผู้ค้าบเร่แผงลอยมีสาเหตุมาจากปัจจัยหลักดังต่อไปนี้

1. การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับมาตรการแก้ไขปัญหาราจรน้อย
2. ความไม่พอใจต่อมาตรการแก้ไขปัญหาราจร
3. ความเชื่อว่าการปฏิบัติตามมาตรการแก้ไขปัญหาราจร จะทำตนเองไม่ได้รับความสะดวก
4. ความเชื่อว่าการปฏิบัติตามมาตรการแก้ไขปัญหาราจร จะทำให้ตนเองไม่ได้รับประโยชน์
5. ความเชื่อว่าการปฏิบัติตามมาตรการแก้ไขปัญหาราจร จะไม่เกิดประโยชน์ เพราะเจ้าหน้าที่รัฐบาลไม่จริงจังในการปฏิบัติงาน
6. ค่านิยมรักความสะดวกสบาย

ดังนั้นในการแก้ไขปัญหาราจร จึงต้องดำเนินการแก้ไขทั้งในระยะสั้นและระยะยาว จะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จะต้องเน้นการประชาสัมพันธ์ เพิ่มการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในเรื่องปัญหาราจร และมาตรการแก้ไขปัญหาราจร ไม่ว่าจะเป็นทางสื่อใด และมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากผลการศึกษา พบว่า ผู้ที่ได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับมาตรการแก้ไขปัญหาราจรน้อย จะมีพฤติกรรมไม่ยอมรับต่อมาตรการแก้ไขปัญหาราจร ดังนั้นหากมีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีต่อมาตรการที่จะนำมาใช้ปฏิบัติจริงล่วงหน้าและเน้นการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายให้ตรงที่สุด โดยวิธีการต่าง ๆ

1.1 เผยแพร่ข่าวสารผ่านช่องทางที่เหมาะสม : กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ คือผู้ค้าบเร่แผงลอย เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีโอกาสเข้าถึงแหล่งข่าวสารได้จำกัด เพราะใช้ชีวิตส่วนใหญ่ในการขายสินค้าบนทางเท้า และการศึกษาไม่สูงนัก เพราะฉะนั้นลักษณะของการนำเสนอข่าวสารต้องมี

ลักษณะง่ายแก่การทำความเข้าใจ และสื่อที่ใช้ควรเป็นวิทยุ เพราะสามารถรับฟังได้ในขณะที่ประกอบอาชีพ จุดจำได้ง่าย และควรให้ข่าวสารล่วงหน้าก่อนที่จะมีการนำมาใช้จริง และควรให้บ่อยครั้งเพื่อจะให้เกิดความเคยชิน

1.2 การจัดนิทรรศการ และกิจกรรมเผยแพร่มาตรการในที่สาธารณะ : ก่อนที่จะมีการนำมาตรการใดมาใช้ควรมีการเผยแพร่ผ่านนิทรรศการในที่ชุมชนต่าง ๆ

1.3 การเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นต่อมาตรการที่จะนำมาใช้ปฏิบัติ โดยเฉพาะมาตรการที่ส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ส่วนบุคคล

1.4 การทดลองใช้มาตรการก่อนนำมาปฏิบัติจริงในพื้นที่ที่กำหนด

1.5 ควรมีการเผยแพร่มาตรการที่จะนำมาใช้ไปยังสถานีตำรวจนครบาลทุกแห่ง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในวิธีปฏิบัติตามมาตรการร่วมกันก่อนนำมาปฏิบัติจริงล่วงหน้าเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 เดือน หน่วยงานที่นำเสนอมาตรการ ควรจัดการอบรมผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการจราจรโดยตรงและกำชับให้มีการชี้แจงในระดับปฏิบัติการโดยเคร่งครัด

1.6 การจัดทำวิดีโอทัศน์เผยแพร่มาตรการที่จะนำมาใช้เผยแพร่ทางโทรทัศน์และสปอร์ตโฆษณาทางวิทยุเกี่ยวกับมาตรการที่จะนำมาใช้ล่วงหน้า

2. จะต้องสร้างแรงจูงใจเพื่อให้ประชาชนทั่วไปต้องการปฏิบัติตามมาตรการแก้ไขปัญหารถจราจร ผลการศึกษาพบว่าสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดการไม่ยอมรับต่อมาตรการแก้ไขปัญหารถจราจรก็คือความไม่พอใจต่อมาตรการแก้ไขปัญหารถจราจร ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องชี้ให้เห็นถึงข้อดีของมาตรการแก้ไขปัญหารถจราจร โดยที่ทัศนคติของคนเราจะได้รับอิทธิพลหรือถูกเปลี่ยนแปลงได้โดยการเปลี่ยนแปลงความเชื่อเดิมที่เรามีอยู่ ความเชื่อของคนเราจะเปลี่ยนได้ด้วยการได้รับข้อมูลใหม่จากกระบวนการโฆษณาชวนเชื่อ

2.1 การทำโฆษณาชวนเชื่อเป็นวิธีการนำเสนอความเชื่อใหม่ ๆ โดยใช้เหตุผลสนับสนุนเป็นระบบอย่างต่อเนื่องจากจุดหนึ่งไปอีกจุดหนึ่ง จากเหตุผลเล็กน้อยไปสู่เหตุผลที่ใหญ่กว่า และจะทำให้ผู้รับฟังคล้อยตามจนเปลี่ยนแปลงความเชื่อไปในที่สุด

2.2 การสร้างความพอใจต่อมาตรการแก้ไขปัญหารถจราจร จะต้องทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ โดยดึงความสนใจให้ผู้รับฟังเกิดความตั้งใจที่จะรับฟังข่าวสารนั้น และทำความเข้าใจข่าวสารว่าสามารถทำให้ผู้ฟังเข้าใจได้มากน้อยเพียงใด

3. จะต้องชี้ให้เห็นว่าเมื่อมีการนำนโยบายไปปฏิบัติแล้วจะทำให้เกิดความสะดวก โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปได้รับรู้ถึงข้อดีของมาตรการแก้ไข ปัญหาจรรยาบรรณเพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนความเชื่อเป็นเชื่อว่าการปฏิบัติตามมาตรการแก้ไข ปัญหาจรรยาบรรณจะทำให้ตนเองได้รับความสะดวก

4. ให้ความรู้ในเรื่องประโยชน์ของการนำมามาตรการแก้ไขปัญหาจรรยาบรรณมาใช้ รวมถึง ประโยชน์ที่บุคคลนั้น ๆ จะได้รับ เพื่อให้บุคคลเปลี่ยนความเชื่อเป็นเชื่อว่าการปฏิบัติตามมาตรการ แก้ไขปัญหาจรรยาบรรณจะทำให้ตนเองได้รับประโยชน์แทน โดย

4.1 ในส่วนของเจ้าหน้าที่รัฐบาลต้องแก้ไขปัญหาคาการประสานงานระหว่างหน่วยงาน โดยให้นายกรัฐมนตรีเป็นศูนย์กลางการตัดสินใจ มีการออกกฎหมายพิเศษเพื่อให้อำนาจนายกรัฐมนตรีให้สามารถตัดสินใจได้โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตัว

4.2 การแก้ไขสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น อาศัยความร่วมมือกันในทุกฝ่าย จะต้องเริ่มต้น ที่ตัวของเราเอง ถ้าทุกคนคิดได้ลงมือปฏิบัติขจัดความเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว มองประโยชน์ส่วนรวมให้มากขึ้น ละเว้นจากการกระทำที่เป็นผลเสียทั้งแก่ตนเองและสังคม ปัญหาจรรยาบรรณก็จะทุเลาเบาบางลง

5. ปรับปรุงคุณภาพและปริมาณของเจ้าหน้าที่รัฐบาล โดยเฉพาะตำรวจจรรยาบรรณ : ปัญหาที่เกิดจากเจ้าหน้าที่ก็คือ ความบกพร่องในการบังคับใช้กฎหมายของตัวเจ้าหน้าที่เอง เช่น การเลือกปฏิบัติต่อประชาชน เลือกที่รักมักที่ชัง การใช้อภิสิทธิ์ของผู้มีอิทธิพล การทำงานซ้ำซ้อน การหลีกเลี่ยงการบังคับใช้กฎหมาย การขาดความรู้ความเข้าใจ การรับสินบน ความไม่ต้องการทำงานหนัก หรือละเลยหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องมีการประสานงานเป็นหนึ่งเดียว ไม่ซ้ำซ้อน โดย

5.1 การเพิ่มค่าตอบแทนและสวัสดิการแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจให้เหมาะสมกับสภาพ เศรษฐกิจ เพื่อลดการรับสินบน เพื่อความตื่นตัวในการทำงาน และเพื่อหลีกเลี่ยงการเลือกปฏิบัติ ต่อประชาชน กรมตำรวจควรจะให้รางวัลหรือทำการชมเชยตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจังและ เข้มแข็งด้วยความเป็นธรรมในกรอบของกฎหมาย ควรมีการประสานงานให้ภาคเอกชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการให้รางวัลแก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติตนดี

5.2 จัดการฝึกอบรมความรู้ด้านกฎหมายจราจร เพื่อจะได้ทราบถึงข้อกฎหมาย และกฎระเบียบต่าง ๆ อย่างถูกต้องแม่นยำ และควรมีการสอดแทรกเรื่องจริยธรรม และคุณธรรม ตลอดจนจรรยาบรรณการปฏิบัติหน้าที่ให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ควรมีการจัดสัมมนาเป็นระยะๆ เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงาน และร่วมกันเสนอแนะการแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่

5.3 ควรมีการกำหนดนโยบายอย่างเด่นชัด

6. ปรับเปลี่ยนค่านิยมในเรื่องการรักความสะอาดกลบสลายส่วนตัว โดย

6.1 รณรงค์การใช้รถร่วมกันเพื่อความสะดวกในการเดินทาง (CARPOOL)

6.2 การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม การปรับตัวทำได้ด้วยการเตรียมตัวให้พร้อมที่จะเผชิญปัญหาด้วยความเข้าใจ มีความมั่นคงในจิตใจ ยอมรับสภาพของสังคม พยายามที่จะเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ด้วยการเตรียมการ ใช้วิธีการแก้ปัญหาด้วยเหตุผล ไม่หลงเชื่อตาม ค่านิยมที่ผิดทำนองคลองธรรม

ในการแก้ไขปัญหารถจากรถนั้น จะต้องให้มีการแก้ไขอยู่ในระดับที่มากพอที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ได้ การแก้ไขปัญหารถจากรถเพียงให้ผ่านไปเฉพาะหน้าหรือไม่เคร่งครัด และการแก้ไขที่มีปริมาณเพียงเล็กน้อยจะเป็นการสูญเปล่า ในที่สุดจะไม่มีผลต่อการแก้ไขปัญหารถจากรถ

6.2 ปัญหาที่พบในการวิจัย

1. ขาดแคลนผลงานวิจัยในประเทศเกี่ยวกับทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยมเชิงลบและพฤติกรรมที่ไม่ยอมรับต่อมาตรการแก้ไขปัญหารถจากรถโดยตรง มีแต่เพียงส่วนประกอบของการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติ ค่านิยม และการยอมรับนวัตกรรมเท่านั้น นอกจากนี้ยังไม่เคยมีการนำแนวความคิดการรับรู้ ความสนใจ และความพอใจมาใช้เป็นกรอบการศึกษาในสังคมไทยมาก่อน ทำให้ขาดข้อมูลมาอ้างอิง

2. ขาดความร่วมมือจากผู้ให้สัมภาษณ์

6.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. เมื่อต้องการทราบว่าผู้ค้าหาบเร่แผงลอย จะอยู่ในกลุ่มที่ไม่ยอมรับหรือยอมรับต่อมาตรการแก้ไขปัญหารถจักรยาน ก็สามารถหาได้โดยใช้ฟังก์ชันจำแนกจากการวิเคราะห์จำแนกประเภทที่ได้พบว่าตัวแปรจำแนกที่มีผลต่อการจำแนกกกลุ่ม คือ ความไม่สนใจปัญหารถจักรยาน ความไม่พอใจต่อมาตรการแก้ไขปัญหารถจักรยาน ความเชื่อว่าการปฏิบัติตามมาตรการแก้ไขปัญหารถจักรยานจะทำให้ตนเองไม่ได้รับความสะดวก ความเชื่อว่าการปฏิบัติตามมาตรการแก้ไขปัญหารถจักรยานจะทำให้ตนเองไม่ได้รับประโยชน์ ความเชื่อว่าการปฏิบัติตามมาตรการแก้ไขปัญหารถจักรยานจะไม่เกิดประโยชน์เพราะเจ้าหน้าที่รัฐบาลไม่จริงจังในการปฏิบัติงาน ค่านิยมรักความสะดวกสบาย ค่านิยมอิสระเสรี และค่านิยมขาดความเป็นระเบียบวินัย แต่ตัวแปรที่มีความสำคัญมี 4 ตัวแปร คือ ความไม่สนใจปัญหารถจักรยาน ความไม่พอใจต่อมาตรการแก้ไขปัญหารถจักรยาน ค่านิยมรักความสะดวกสบาย และค่านิยมอิสระเสรี ดังนั้นเมื่อมีกลุ่มตัวอย่างอยู่ในกลุ่มใดแล้ว ก็สามารถที่จะเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการยอมรับต่อมาตรการแก้ไขปัญหารถจักรยานให้กับกลุ่มผู้ค้าหาบเร่แผงลอยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. จากการวิจัยในครั้งนี้ เมื่อพิจารณาลักษณะของตัวแปรต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการอธิบายพฤติกรรมกรรมการไม่ยอมรับต่อมาตรการแก้ไขปัญหารถจักรยานนั้น ยังไม่อาจยืนยันเป็นข้อยุติได้ว่าตัวแปรใดที่จะส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการยอมรับต่อมาตรการแก้ไขปัญหารถจักรยานได้อย่างเด่นชัด อีกทั้งขอบเขตการศึกษาจำกัดเฉพาะเขตราชเทวี เขตสัมพันธวงศ์ และเขตบางกะปิ ดังนั้นการนำผลการวิจัยอ้างอิงไปยังกลุ่มประชากรนอกเหนือจากขอบเขตดังกล่าวนี้ จะต้องมีความระมัดระวังเป็นอย่างยิ่ง

3. โดยทั่วไปในการศึกษาทัศนคติ ความเชื่อ และค่านิยม มักศึกษาเพียงด้านใดด้านหนึ่ง แต่การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาทั้ง 3 ด้านเพื่อดูถึงอิทธิพลต่อกัน อย่างไรก็ตามการวิจัยครั้งนี้มิได้ใช้ทัศนคติ ความเชื่อ และค่านิยมในทางบวก ดังนั้นในการศึกษาค้างต่อไป ผู้วิจัยใคร่เสนอให้มีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยมของสังคมไทยในด้านต่าง ๆ และเนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพียงทิศทางเดียวคือทิศทางลบหรือการไม่ยอมรับ ดังนั้นในการศึกษาค้างต่อไปจึงควรมีการวัดทัศนคติ ความเชื่อ และค่านิยมทั้งในทิศทางบวกและทิศทางลบ

4. จากการที่กลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มที่การได้ยินได้ฟังไม่สมบูรณ์ เนื่องจากรถที่ผ่านมาไปมาเป็นรถจักรยานยนต์ที่เสียงดังรบกวน ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอว่าให้มีการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มอื่น และควรมีการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม